

HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜNÜN
2009 OCAK - ŞUBAT
İHRACAT PERFORMANSI ÜZERİNE
KISA DEĞERLENDİRME

2009 Ocak-Şubat İki Aylık Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı

2009 yılının Ocak-Şubat döneminde Türkiye’den 2,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. 2008 yılının Ocak-Şubat iki aylık dönemi ile karşılaştırıldığında, ihracatta dolar bazında %27,1 düşüş meydana gelmiştir. 2008 yılını %2,1 oranında ihracat düşüşü ile kapatan hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe, ihracatın 2009 Ocak ayında %20,2 oranında ve Şubat ayında %27,1 oranında azalması, ihracat performansındaki düşüşün hızlandığına işaret etmektedir.

Ancak, bu düşüşe rağmen hazır giyim ve konfeksiyon sektörü, 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde taşıt araçları ve yan sanayi ihracatını az farkla da olsa geçerek “en fazla ihracat yapan sektör” konumunu korumuştur.

Diğer yandan, 2009’un Ocak-Şubat ilk iki ayında Türkiye genel ihracatı %31,7 oranında düşüşle 20,4 milyar dolardan 13,9 milyar dolara gerilemiştir. Sanayi ürünleri ihracatı ise %34,1 oranında azalarak 14,1 milyar dolardan 9,3 milyar dolar düzeyine inmiştir. Hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki düşüşün (%27,1) hem genel ihracattaki %31,7’lik hem de sanayi ürünleri ihracatındaki % 34,1’lik düşüşlerden oransal olarak az olması, sektörün ihracattaki ciddi kayıplara rağmen genel ihracat performansından ve sanayi ürünleri ihracat performansından daha iyi bir performans gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Genel İhracat Performansı İçinde Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Payı			
<i>Birim: 1000 \$</i>	2008 Ocak - Şubat	2009 Ocak - Şubat	<i>Değişim %</i>
Türkiye Genel İhracatı	20.374.839	13.908.308	-31,7
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	2.904.631	2.118.295	-27,1
Haz. ve Konf. İhracatının Payı %	14,3	15,2	
Sanayi Ürünleri İhracatı	14.090.151	9.292.291	-34,1
Haz. ve Konf. İhracatının Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı %	20,6	22,8	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2009 Ocak-Şubat döneminde, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının Türkiye genel ihracatı içindeki payı %14,3'ten %15,2'ye, sanayi ürünleri ihracatındaki payı ise %20,6'dan %22,8'e yükselmiştir.

Ülke Grupları Bazında Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatındaki Gelişmeler

2009 yılının Ocak-Şubat döneminde, Ortadoğu ülkeleri ve Afrika ülkeleri hariç belli başlı ülke gruplarına hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında %14,5 ile %43,2 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur. Hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının yılın ilk iki ayında artış kaydettiği ülke grupları Suudi Arabistan, İsrail, Kuveyt gibi ülkelerin gruplandırıldığı Ortadoğu Ülkeleri ve Mısır, Tunus, Cezayir gibi ülkelerin gruplandırıldığı Afrika Ülkeleri olmuştur.

Diğer ülke grupları ele alınacak olursa, 2009 yılının Ocak-Şubat aylarında 27 AB ülkesine 1,7 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmış, ihracatta 2008 yılının ilk iki ayına kıyasla %27 oranında düşüş olmuştur. 2,1 milyar dolarlık Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 1,7 milyar dolarlık kısmı, diğer bir ifade ile %81,2'lik bölümü 27 AB ülkesine yapılmıştır.

Küresel krizle birlikte, AB pazarlarındaki daralmanın 2009 yılının ilk iki ayı itibarıyla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımıza hissedilir şekilde yansıdığı söylenebilir.

ABD, Kanada, İsviçre gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer OECD Ülke Grubu"na 2008 yılının Ocak-Şubat dönemine kıyasla 2009 yılının Ocak-Şubat aylarında %42,8 oranında düşüş ile 97,7 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilirken, Makedonya, Arnavutluk, Bosna Hersek gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer Avrupa Ülke Grubu"na hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı %43,2 oranında azalarak dolar bazında 22,5 milyon dolardan 12,8 milyona düşmüştür.

Diğer taraftan, Eski SSCB Ülkeleri'ne 2009 yılının Ocak-Şubat aylarında %31,2 oranında düşüşle 68,7 milyon dolarlık ve Diğer Asya Ülkeleri'ne %14,5 lik düşüş ile 8,6 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

2009 Ocak-Şubat ilk iki aylık dönemde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının en yüksek oranlı arttığı ülke grubu Afrika Ülkeleri'dir. Bu ülkelere 2008 yılının ilk iki ayına kıyasla %121,9 artışla 41,7 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Ortadoğu ülkeleri hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının artış kaydettiği diğer bir ülke grubudur. Suudi Arabistan, İsrail, Kuveyt, Suriye, Ürdün, Irak ve İran'ın yer aldığı bu gruba ihracat, %30,4 oranında artışla 51 milyon dolardan 66,6 milyona yükselmiştir.

İki ülke grubuna yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki artışların, dolar değerlerinin yüksek olmaması dolayısıyla, toplam ihracata olumlu katkısı sınırlı olmuştur.

Başlıca Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı					
	2008 Ocak - Şubat 1000 \$	Toplam Konf'da Pay %	2009 Ocak - Şubat 1000 \$	Toplam Konf'da Pay %	Değişim %
AB Ülkeleri Toplamı	2.355.078	81,1	1.720.331	81,2	-27,0
Diğer OECD Ülkeleri Toplamı (ABD,Kanada, İsviçre vb)	170.827	5,9	97.712	4,6	-42,8
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Makedonya, KKTC, vb)	22.488	0,8	12.769	0,6	-43,2
Eski S.S.C.B Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Azerbaycan, Özbekistan vb)	99.871	3,4	68.689	3,2	-31,2
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (S. Arabistan, İsrail, Kuveyt vb)	51.037	1,8	66.570	3,1	30,4
Afrika Ülkeleri Toplamı (Mısır, Tunus, Cezayir , GAC vb)	18.776	0,6	41.655	2,0	121,9
Diğer Asya Ülkeleri (Çin, Hindistan, Malezya, Tayvan vb)	10.072	0,3	8.611	0,4	-14,5
Diğer Ülkeler ve Bölgeler Toplamı	176.482	6,1	101.958	4,8	-42,2
Toplam Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı	2.904.631	100	2.118.295	100	-27,1

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Belli Başlı Pazarlara Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatında Meydana Gelen Gelişmeler

2009 yılının ilk iki ayında Türkiye'den en fazla hazırgiyim ve konfeksiyon ihraç edilen ülkeler, toplamdan aldıkları paylar itibariyle %27,2 pay ile Almanya, %10,2 pay ile İngiltere, %7,9 pay ile Fransa,%7,5 pay ile İtalya ve %7,3 pay ile İspanya olarak sıralanmaktadır. Hollanda, Danimarka, ABD, Belçika ve İsveç konfeksiyon ihracatında diğer önde gelen ülkelerdir.

Ocak-Şubat 2009'da Almanya'ya ihracat %21,3 oranında düşüş ile 575,4 milyon dolar olurken, İngiltere'ye ihracat %46,1 oranında düşüşle 401,7 milyon dolardan 216,4 milyon dolara gerilemiştir.

En fazla hazırgiyim ve konfeksiyon ihraç edilen ilk on ülkenin hepsinde istisnasız %10,8 ile %52,8 oranında değişen oranlarda ihracat düşüşleri olması dikkat çekicidir.

En düşük oranlı ihracat düşüşü (%10,8) bir Akdeniz ülkesi İspanya için sözkonusu olurken, en yüksek oranlı ihracat düşüşü %52,8 ile dünyanın en büyük pazarı ABD'de olmuştur.

Üçüncü büyük pazarımız durumundaki Fransa'ya ihracatta 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde %21'lik bir düşüş meydana gelmiş ve 166,5 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır.

Dördüncü büyük pazar konumundaki İtalya'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2009'un ilk iki ayında %16,9 oranında düşüş kaydederek 158,8 milyon dolara gerilemiştir.

Beşinci büyük pazar İspanya'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ise %10,8 oranında düşüşle 173,4 milyon dolardan 154,7 milyon dolara gerilemiştir.

ABD'ye hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 2009 yılının Ocak-Şubat aylarında 103,5 milyon dolardan 48,9 milyon dolara, hemen hemen yarı yarıya düşmesi, ABD'nin toplam ihracattan aldığı payı %3,6'dan %2,3'e düşürmüştür.

2008 yılı sonunda en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen dokuzuncu pazar olan Rusya Federasyonu, 2009'un Ocak-Şubat ilk iki ayı itibarıyla 12. sıraya gerilemiştir.

Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yaptığı ülkeler aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI					
EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER / \$ SIRALI					
ŞUBAT 2009					
	2008 OCAK -ŞUBAT 1000 \$	TOPLAM KONF'DA PAY %	2009 OCAK - ŞUBAT 1000 \$	TOPLAM KONF'DA PAY %	09 / 08 DEĞİŞİM %
ALMANYA	731.047	25,2	575.370	27,2	-21,3
İNGİLTERE	401.698	13,8	216.391	10,2	-46,1
FRANSA	210.847	7,3	166.470	7,9	-21,0
İTALYA	191.185	6,6	158.809	7,5	-16,9
İSPANYA	173.396	6,0	154.675	7,3	-10,8
HOLLANDA	206.068	7,1	132.651	6,3	-35,6
DANİMARKA	97.983	3,4	63.411	3,0	-35,3
ABD	103.544	3,6	48.861	2,3	-52,8
BELÇİKA	60.679	2,1	44.474	2,1	-26,7
İSVEÇ	49.325	1,7	40.637	1,9	-17,6
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	2.225.772	76,6	1.601.749	75,6	-28,0
TOPLAM KONFEKSİYON İHRACATI	2.904.631	100,0	2.118.295	100,0	
İLK 10 ÜLKENİN PAYI	77		76		

KAYNAK: İHRACAT-NET Bilgi Sistemi

Üretim ve Kapasite Kullanımındaki Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Şubat ayında açıklanan Sanayi Üretim İndeksi'ne göre, 2008 yılının Aralık ayında giyim eşyası imalatında üretim endeksi, Kasım ayına göre %9,4 oranında, 2007 yılının Aralık ayına

göre ise %19 oranında düşmüştür. 2008 yılında giyim eşyası imalatında yıllık ortalama üretim endeksi %12,1 düşüş göstermiştir.

Yine TÜİK tarafından en son açıklanan verilere göre, giyim eşyası imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı 2007 yılının Aralık ayında %83,2 iken, 2008 yılının Aralık ayında %76,4'e gerilemiştir. Buradan, giyim eşyası imalat sanayiinde kapasite kullanım oranının, 2008 yılının Aralık ayında bir önceki yılın aralık ayına göre %8,2 oranında gerilediği anlaşılmaktadır.

2009 Yılı Şubat Ayında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatına Euro/Dolar Paritesi'nin Etkisi

Ocak – Şubat Dönemi

2009 yılı Ocak-Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine oranla %27,1'lik düşüşle 2,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Söz konusu ihracatın, 1,72 milyar dolarla **%81,2'si** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır.**

2008 yılı Ocak-Şubat döneminde 1 Euro 1,47 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Ocak-Şubat ayında** Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%11,25'lik düşüşle 1,31 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Ocak-Şubat döneminde Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%11,25 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %11,25 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde gerçekleştirilen 2,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 1,72 milyar dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, **1,72 milyar dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %11,25'lik fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 1,72 milyar dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %11,25'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 1,91 milyar dolarlık gerçek değere ulaşmakta ve bu durumda **2009 yılı Ocak-Şubat döneminde reel bazda toplam ihracat tutarı 2,3 milyar dolar** olmaktadır.

Söz konusu ihracat tutarı, 2008 yılı Ocak-Şubat döneminde gerçekleştirilen 2,9 milyar dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Ocak-Şubat döneminde hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansında %27,1'lik düşüş değil, reel anlamda %20,4'lük düşüş** meydana gelmiştir.

Şubat Ayı

2009 yılı Şubat ayında geçen yılın aynı ayına oranla %34,3'lük düşüşle 967 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Söz konusu ihracatın, 768 milyon dolarla **%79,4'ü** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır**.

2008 yılı Şubat ayında 1 Euro 1,47 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Şubat ayında** Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%13,1'lik düşüşle 1,28 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Şubat ayında Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yer alırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%13,1 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %13,1 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır.

Buna göre, 2009 yılının Şubat ayında gerçekleştirilen 967 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 768 milyon dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, **967 milyon dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %13,1'lik fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 768 milyon dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %13,1'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 868 milyar dolarlık gerçek değere ulaşmakta ve bu durumda **2009 yılı Şubat ayında reel bazda toplam ihracat tutarı 1,07 milyar dolar olmaktadır**.

Söz konusu ihracat tutarı, 2008 yılı Şubat ayında gerçekleştirilen 1,47 milyar dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Şubat ayında hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansında %34,3'lük düşüş değil, reel anlamda %27,4'lük düşüş meydana gelmiştir**.

EURO-DOLAR PARİTESİ TABLOSU

Aylar	2007	2008	07 / 08 Değişim %	2009	08 / 09 Değişim %
	Çapraz Kur	Çapraz Kur		Çapraz Kur	
Ocak	1,29880	1,47023	13,20	1,33181	-9,41
Şubat	1,30597	1,47316	12,80	1,28049	-13,08
Ocak-Şubat	1,30239	1,47170	13,00	1,30615	-11,25

İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
05.03.2009